

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 504/2011-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. novembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť A., s. r. o., B., zastúpenej advokátkou Mgr. J. P., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Co 402//2010-125 z 27. januára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A., s. r. o., o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júla 2011 doručená sťažnosť A., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co 402//2010-125 z 27. januára 2011.

Z obsahu odôvodnenia sťažnosti doručenej ústavnému súdu a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa podaním doručeným Okresnému súdu Bratislava II (ďalej len „okresný

súd“) 11. júna 2009 domáhala vydania platobného rozkazu, ktorým by súd odporcu B., spol. s r. o., zaviazal na úhradu 60,25 € s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť ako preplatok na odmene správcu za správu bytu. Sťažovateľka uplatnenú pohľadávku nadobudla zmluvou o postúpení pohľadávky od pôvodných veriteľov. Domáhala sa tiež priznania náhrady trov súdneho konania. Proti platobnému rozkazu okresného súdu z 23. júla 2009 podal odporca v zákonnej lehote odpor. Následne okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 21 C 44/2010-77 z 28. mája 2010 tak, že návrhu sťažovateľky v celom rozsahu vyhovel. Na základe odvolania odporcu krajský súd rozsudkom č. k. 9 Co 402//2010-125 z 27. januára 2011 rozsudok okresného súdu zmenil tak, že odporcu zaviazal zaplatiť sťažovateľke sumu 26,10 € s 8,5 % úrokom z omeškania od 11. novembra 2009 do zaplatenia, a zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

Podľa názoru sťažovateľky krajský súd porušil jej právo na spravodlivé prerokovanie jej záležitosti tým, že rozhodujúcu právnu otázku posúdil *„inak, než je riešená v konštantnej judikatúre vyšších súdov a rozhodnutie odvolacieho súdu predstavuje v tomto smere odlišné riešenie tejto právnej otázky“*, a to vo vzťahu k posúdeniu *„istiny, ktorú súd priznal sťažovateľovi ako navrhovateľovi len vo výške 26,10 €, začiatku plynutia úroku z omeškania a trov konania“*.

Sťažovateľka tiež vo svojej sťažnosti ústavnému súdu oznámila, že proti rozsudku krajského súdu podala dovolanie z dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). V tejto súvislosti tiež uviedla, že sťažnosť ústavnému súdu *„podáva z dôvodu opatrnosti, aby nedošlo k uplynutiu lehoty na jej podanie pre prípadné neskoršie vyslovenú neprípustnosť podaného dovolania“*.

V závere svojej sťažnosti sťažovateľka navrhla vo veci rozhodnúť týmto nálezom: „Základné právo spoločnosti A. s.r.o. na spravodlivé prejednanie a rozhodnutie veci podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.01.2011, č. k. 9 Co 402/2010-125 porušené.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.01.2011, č. k. 9 Co 402/2010-125 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi náhradu trov konania, ktoré budú vyčíslené v písomnom vyhotovení rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co 402//2010-125 z 27. januára 2011, pričom podstatou sťažnostných námietok voči rozsudku krajského súdu je nesúhlas sťažovateľky s právnym názorom krajského súdu a jeho interpretáciou relevantných ustanovení Občianskeho zákonníka.

Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že samotné namietanie porušenia niektorého zo základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, prostredníctvom sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie a rozhodovanie o nej. Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v občianskom súdnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám alebo právnickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio – inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie jeho zásahov do právomoci všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti preskúmané (m. m. IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010).

Zo skutočností uvedených sťažovateľkou, ako aj z príloh sťažnosti vyplynulo, že ochrany svojho dohovorom garantovaného práva sa sťažovateľka domáha tak sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ako aj dovolaním na Najvyššom súde Slovenskej republiky ďalej len „najvyšší súd“) z 23. mája 2011, o ktorom najvyšší súd ako dovolací súd do dňa predbežného prerokovania sťažnosti ešte nerozhodol. Z uvedeného vyplýva, že v okolnostiach daného prípadu sťažovateľka podaním dovolania (založeného na v zásade

obdobnej argumentácii, akú uplatňuje v sťažnosti podanej ústavnému súdu), ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorila stav, keď by o jej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne aprobovateľné, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľky predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu o poslednom procesnom prostriedku, ktorý bol sťažovateľkou využitý, ako predčasné (porovnaj napr. IV. ÚS 242/2010).

Ústavný súd môže prijať sťažnosť na ďalšie konanie a meritórne o nej rozhodnúť až vtedy, ak príslušné orgány verejnej moci už nemajú možnosť namietaný stav zásahu do základných práv alebo slobôd napraviť.

Súčasťou konštantnej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05, IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 180/2010).

Iba za predpokladu, že sťažovateľka vyčerpala všetky jej dostupné právne prostriedky súdnej a inej ochrany svojho základného práva alebo základnej slobody a nebola s ich uplatnením úspešná, môže predložiť sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy pre namietané porušenie tohto základného práva alebo slobody ústavnému súdu. K tomu treba dodať, že sťažovateľka nemá podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinná postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľkou ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí.

Ústavný súd už vyslovil názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 145/2010, IV. ÚS 195/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Ústavný súd už v tejto súvislosti taktiež judikoval (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, III. ÚS 167/2010, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 195/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude v takýchto prípadoch považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. novembra 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04 alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou v tejto časti meritórne nezaoberal, ale ju podľa zásady ratio temporis odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2011